

Cisterner

Du som äger en cistern för brandfarliga vätskor eller spillolja är ansvarig för att hantering och kontroll sker på rätt sätt. Här sammanfattas reglerna för cisterner som är större än 1 kubikmeter och som innehåller brandfarliga vätskor med en flampunkt upp till och med 100 °C eller spillolja.

Nya regler från den 1 juli 2018

Den 1 juli 2018 trädde Naturvårdsverkets nya föreskrifter om hantering av brandfarliga vätskor och spillolja (NFS 2017:5) i kraft. Reglerna nedan omfattar ALLA cisterner som:

- är större än 1 kubikmeter, och
- innehåller brandfarliga vätskor (flampunkt upp till och med 100°C) eller spillolja,
- oavsett placering (inomhus, utomhus, i mark eller ovan mark).
- Reglerna omfattar även rör- och slangledning som är sammankopplade med cisternen.
- Reglerna omfattar även mobila cisterner som står uppställda under en kortare period.

De nya föreskrifterna innebär att fler cisterner omfattas och att kraven i vissa fall utökas, jämfört med tidigare föreskrifter. Förändringarna innebär också att de tekniska kraven, installationskontroll och de periodiska kontrollerna kommer att styras enbart av MSB:s nya föreskrift (MSBFS 2018:3).

Miljörisk

Cisterner blir med tiden utsatta för angrepp. Stålcisterner rostar och plastcisterner kan ta skada av tillsämsämnena i olja. Mindre läckage kan vara svåra att upptäcka, särskilt om det sker i marken. Skulle ett större läckage ske kan skadorna vara svåra att åtgärda eller medföra stora saneringskostnader. Oljeutsläpp kan skada mark, grundvatten och vattentäkter.

Informera miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

1. Du måste informera miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen skriftligt senast fyra veckor innan du installerar en cistern, eller påbörjar hanteringen av brandfarlig vätska eller spillolja.
2. Om du ska ta en cistern ur bruk ska du först informera miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.
3. Om du misstänker att ett mark- eller vattenområde har blivit förorenat från en cistern måste du omedelbart informera miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Placering

Cisterner ovan jord ska vara placerade på ett stadigt, jämnt och tätt underlag och ska lätt kunna kontrolleras runt om. De ska vara skyddade mot yttre påverkan så som trafik, risk för uppvärmning, nedfallande föremål och sättningar i mark. Detta gäller såväl cisterner som tillhörande ledningar.

Om det finns risk för påkörning ska påkörningsskydd finnas, till exempel räcke, mur, betongblock eller jordvall. Alla cisterner ska vara försedda med överfyllnadsskydd och möjlighet att mäta vätskenivån på ett tillförlitligt sätt.

Sekundärt skydd

Cisterner bör generellt vara försedda med ett sekundärt skydd, det vill säga ett skydd som samlar upp eventuellt läckage och hindrar detta från att nå omgivningen. Inom vattenskyddsområde finns särskilda krav, se nästa sida. En invallning ska vara tät och hållbar mot den vätska som förvaras i den. Cisterner och andra behållare som står utomhus bör förses med tak så att det inte samlas vatten inom invallningen. Invallningen bör rymma hela cisternens volym. När det rör sig om flera cisterner eller behållare ska invallningen minst rymma den största behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym.

Cisterner inom vattenskyddsområde

Inom vattenskyddsområde gäller reglerna ovan vid hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja. Utöver det gäller även följande:

- Det är förbjudet att hantera mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja utan sekundärt skydd inom vattenskyddsområde.
 - Cisterner ovan mark ska ha en invallning med tak, som rymmer cisternens innehåll. När det rör sig om flera cisterner eller behållare ska invallningen minst rymma den största behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym.
 - Dubbelmantling är inte tillräckligt som sekundärt skydd för cisterner.
 - Cisterner ska ha en väl synlig skylt med texten "Vattenskyddsområde" samt information om fastighetsbeteckning, adress, innehåll, volym och högsta fyllningsflöde.
 - Rör- eller slangledningar ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd.
 - Rör- eller slangledningar inomhus ska vara väl synliga.
- Om vattenskyddsområdet har strängare krav gäller områdeskraven.

Cistern som tas ur bruk

Cisterner som inte längre används ska tömmas, rengöras och bör därefter tas bort för att göra det möjligt att kontrollera om marken under cisternen är förorenad.

Markförlagda cisterner som är svåråtkomliga och därför inte kan tas bort ska tömmas, rengöras och fyllas med sand för att undvika framtida sättningsskador.

Påfyllningsrör, avluftningsledning och andra friliggande rörledningar ska alltid tas bort så att cisternen inte kan fyllas på av misstag.

Förorenad jord i anslutning till cisternen ska grävas bort och lämnas som farligt avfall.

Oljerester och mätare som innehåller kvicksilver ska omhändertas som farligt avfall.

Förorenad jord i anslutning till cisternen ska grävas bort och lämnas som farligt avfall.

Ett bra exempel på cistern med invallning och nederbördsskydd

Kontroll av cisterner

Kontroll av cisterner ska utföras av ett ackrediterat företag, med sex eller tolv års intervall beroende på om det finns korrosionsskydd eller inte. Kontroller ska göras

- vid installation, innan cisternen tas i bruk.
- återkommande, enligt gällande kontrollintervall.
- då en cistern eller rör- eller slangledning har skadats, ändrats, genomgått en större reparation, flyttats, ska användas under nya driftförhållanden eller har varit avställd mer än ett år.

Kopia på rapporterna från kontrollerna ska lämnas till miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kontrollintervallen regleras i föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSBFS 2018:3).

Uppgifter om vilka entreprenörer som är ackrediterade för att utföra cisternkontroll kan du få från Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC.

Ytterligare information

Naturvårdsverket
www.naturvardsverket.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
www.msb.se

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
www.swedac.se